

ĐỀ CHÍNH THỨC

Đề gồm có 01 trang

Câu 1: (3 điểm)

Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi bên dưới:

(1) Trên đường hành quân xa
Dừng chân bên xóm nhỏ
Tiếng gà ai nhảy ổ:
“Cục...cục tác cục ta”
Nghe xao động nắng trưa
Nghe bàn chân đỡ mỏi
Nghe gọi về tuổi thơ.

(2) ...Cháu chiến đấu hôm nay
Vì lòng yêu Tổ quốc
Vì xóm làng thân thuộc
Bà ơi, cũng vì bà
Vì tiếng gà cục tác
Ổ trứng hồng tuổi thơ.

(Trích “Tiếng gà trưa” Xuân Quỳnh, Ngữ văn 7- Tập 1)

a. Bài thơ được mở đầu bằng kỉ niệm tuổi thơ xong kết thúc lại gọi lên trong lòng người đọc những tình cảm lớn lao, cao đẹp. Đó là những tình cảm gì? (0,75 điểm)

b. Xác định một phép điệp ngữ được sử dụng trong đoạn trích và cho biết nó thuộc dạng điệp ngữ gì. Nêu tác dụng của phép điệp ngữ đó. (1,0 điểm)

c. Hãy cho biết, trên đường hành quân, cảm xúc của người lính được khơi nguồn từ âm thanh gì? Em hãy viết từ 3 đến 5 dòng nhận xét về âm thanh ấy. (1,25 điểm)

Câu 2: (2 điểm)

Truyện ngắn “Cuộc chia tay của những con búp bê” của Khánh Hoài khiến người đọc đau đớn, xót xa khi nhắc đến nỗi đau tinh thần của những đứa trẻ, đồng thời nhấn nhủ mọi người phải biết quan tâm đến trẻ. Em hãy viết một đoạn văn (từ 6 đến 8 câu) nói rõ vì sao trẻ em cần được đặc biệt quan tâm.

Câu 3: (5 điểm)

“Rằm tháng giêng” là một đóa hoa xuân trong vườn thơ của Bác. Em hãy phát biểu những suy nghĩ, tình cảm của mình sau khi học xong bài thơ.

--- Hết ---

HƯỚNG DẪN CHẤM NGŨ VĂN 7

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

- Đề bài gồm 2 phần : kiểm tra năng lực đọc - hiểu (câu 1); kiểm tra năng lực tạo lập văn bản (câu 2,3)
- Giám khảo cần nắm vững yêu cầu của Hướng dẫn chấm để đánh giá tổng quát năng lực của học sinh trên tinh thần đổi mới.

B. HƯỚNG DẪN CỤ THỂ

Câu 1: (3 điểm)

a. Bài thơ được mở đầu bằng kỉ niệm tuổi thơ xong kết thúc lại gợi lên trong lòng người đọc những tình cảm lớn lao, cao đẹp. Đó là những tình cảm gì? (0,75 điểm)

- Tình cảm với Tổ quốc.
- Tình cảm với xóm làng, quê hương.
- Tình cảm với bà, với gia đình thân thương cùng những kỉ niệm gắn bó không quên.

Mỗi ý: 0,25 điểm

b. Xác định một phép điệp ngữ được sử dụng trong đoạn trích và cho biết nó thuộc dạng điệp ngữ gì. Nêu tác dụng của phép điệp ngữ đó. (1,0 điểm)

- Điệp ngữ “nghe”, hoặc “vì”: 0,25 điểm
- Thuộc dạng điệp ngữ cách quãng: 0,25 điểm
- Tác dụng (0,5 điểm):

+ Nhấn mạnh sự tác động của âm thanh đến không gian và tâm hồn người chiến sĩ.

+ Nhấn mạnh sự thôi thúc chiến đấu

c. Hãy cho biết, trên đường hành quân, những cảm xúc của người lính được khơi nguồn từ âm thanh gì? Em hãy viết từ 3 đến 5 dòng nhận xét về âm thanh ấy. (1,25 điểm)

- Những kỉ niệm tuổi thơ của người lính được khơi nguồn từ âm thanh của tiếng gà trưa. (0,25 điểm)

- Đó là âm thanh bình dị, quen thuộc trong cuộc sống mà nhất là đối với những ai lớn lên ở nông thôn. (0,5 điểm)

- Âm thanh có sức gợi dậy những kỉ niệm tuổi thơ không thể nào quên. (0,5 điểm)

Câu 2: (2 điểm)

Truyện ngắn “*Cuộc chia tay của những con búp bê*” của Khánh Hoài khiến người đọc đau đớn, xót xa khi nhắc đến nỗi đau tinh thần của những đứa trẻ, đồng thời nhấn nhủ mọi người phải biết quan tâm đến trẻ. Em hãy viết một đoạn văn (từ 6 đến 8 câu) nói rõ vì sao trẻ em cần được đặc biệt quan tâm.

1. Yêu cầu về kĩ năng: (0,5 điểm)

- Nắm được phương pháp viết đoạn văn nghị luận.
- Đoạn văn phải có bố cục (mở đoạn - thân đoạn - kết đoạn), khoảng 6 - 8 câu. Không đáp ứng yêu cầu hình thức: - 0.25 điểm.

- Suy nghĩ chân thành. Không mắc lỗi diễn đạt; không sai lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp; trình bày rõ ràng. Diễn đạt còn lủng củng, sai lỗi chính tả, ngữ pháp (từ 3 lỗi các loại): - 0.25 điểm

2. Yêu cầu về nội dung: (1,5 điểm)

HS thể hiện các ý cơ bản như sau:

***Mở đoạn:** Giới thiệu sự quan tâm của mọi người đến trẻ em.

***Thân đoạn:** *Có thể hướng vào các ý sau:*

- Theo luật bảo vệ, giáo dục và chăm sóc trẻ em thì trẻ em là những công dân dưới 16 tuổi.

- Trẻ em được quan tâm vì: (1,0 đ)

+ Các em còn bé, hồn nhiên và trong sáng, dễ bị tổn thương và còn phụ thuộc, là lứa tuổi ham hiểu biết, thích hoạt động và đầy ước vọng.

+ Vì thế, trẻ cần được vui chơi, được học tập, được phát triển và sống trong cuộc sống thanh bình. Có như vậy trẻ em mới được mở rộng tầm nhìn, trưởng thành...

+ Dù ở đâu và khi nào trẻ cũng chính là những chồi non, lực lượng kế thừa và chủ nhân tương lai của đất nước. Nên quan tâm đến trẻ là đang quan tâm đến sự tồn vong của đất nước.

- Vậy mà, hiện nay trong cuộc sống, không ít trẻ trở thành nạn nhân của bạo lực, của đói nghèo bệnh tật ...

- Thành và Thủy phải chịu đựng nỗi đau tinh thần khi cha mẹ chia tay nhau. Anh em phải chia xa trong nước mắt, Thủy không được đến trường, phải sớm vào đời mưu sinh. (0,25 đ)

- Mọi người cần phải quan tâm đến trẻ, từ vật chất đến tinh thần. (0,25 đ)

***Kết đoạn:** Trẻ em được đặc biệt ưu ái vì vậy trẻ cũng cần cố gắng học tốt, sống tốt để xứng đáng là những chủ nhân tương lai của đất nước.

Câu 3: (5 điểm)

“*Rằm tháng giêng*” là một đóa hoa xuân trong vườn thơ của Bác. Em hãy phát biểu những suy nghĩ, tình cảm của mình sau khi học xong bài thơ.

a. Yêu cầu về kĩ năng:

- HS đáp ứng kĩ năng tạo lập văn bản biểu cảm về tác phẩm văn học: cảm nghĩ về một bài thơ.

- Trình bày sạch sẽ; chữ viết rõ ràng; không mắc lỗi chính tả, ngữ pháp, diễn đạt trôi chảy, ý phong phú, mạch lạc, văn giàu cảm xúc.

b. Yêu cầu về nội dung:

I. Mở bài:

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm.

- Cảm nghĩ khái quát về tác phẩm.

II. Thân bài :

a/ Khái quát:

- Bài thơ “*Rằm tháng giêng*” của Bác Hồ là một tác phẩm nghệ thuật điêu luyện, ý đẹp lời hay. Chỉ trong bốn câu thơ, Bác vừa miêu tả vẻ đẹp đêm trăng, vừa thể hiện tình yêu thiên nhiên quện chặt với lòng yêu nước sâu nặng.

b/ Biểu cảm:

***Cảm xúc 1:** Hai câu thơ đầu là bức tranh thiên nhiên thơ mộng, tràn đầy ánh sáng và sức sống của mùa xuân trong đêm rằm tháng giêng nơi chiến khu Việt Bắc.

- Câu thơ đầu mở ra khung cảnh bầu trời cao rộng, trong trẻo, nổi bật trên bầu trời ấy là vầng trăng tròn đầy tỏa ánh sáng xuống khắp đất trời.

- Câu thơ thứ hai vẽ ra một không gian xa rộng, bát ngát như không có giới hạn với dòng sông, mặt nước tiếp liền bầu trời. Trong nguyên văn chữ Hán, tác giả sử dụng điệp từ “*xuân*” kết hợp với nghệ thuật liệt kê “*Xuân giang, xuân thủy tiếp xuân thiên*” để miêu tả một đêm trăng đầy nhựa sống với sự mới mẻ, tươi trẻ của sông, nước và trời. Thì ra, trăng rằm tháng giêng mang vẻ đẹp tươi mát khác thường nhờ có hơi thở của mùa xuân!

→ Cách miêu tả không gian trong hai câu thơ đầu chú ý đến toàn cảnh và sự hòa hợp thống nhất của các bộ phận trong tổng thể chứ không miêu tả tỉ mỉ, chi tiết các đường nét làm bật lên vẻ đẹp và sức sống của mùa xuân đang tràn ngập cả đất trời. Đồng thời hai câu thơ còn cho thấy hồn thơ của Bác rất trẻ. Hồn thơ ấy hòa nhập vào hơi thở và nhịp sống của mùa xuân.

***Cảm xúc 2:** Ở hai câu thơ cuối bài, bóng dáng con người đã xuất hiện với hình ảnh con thuyền nhỏ giữa vùng khói sóng. Bác hiện lên với vẻ suy tư, trầm lắng đang cùng với các cán bộ bàn việc quân sự.

- Việc quân rất quan trọng nên Bác đã chọn địa điểm họp bàn là giữa vùng sông nước mịt mờ sương khói để đảm bảo bí mật. Điều đó cho thấy tình hình gian khổ của cuộc kháng chiến.

- Thế nhưng đến câu thơ cuối ta thấy Bác vẫn giữ được dáng vẻ ung dung, thư thái của một tâm hồn nghệ sĩ. Phong thái ung dung, lạc quan đó được thể hiện ở hình ảnh con thuyền của vị lãnh tụ và các đồng chí sau lúc bàn bạc việc quân trở về, lướt đi phơi phới, chõ đầy ánh trăng giữa không gian của cảnh trời nước bao la dường như cũng ngập tràn ánh trăng.

- Câu thơ cuối gợi nhớ đến câu thơ “*Dạ bán chung thanh đảo khách thuyền*” trong bài “*Phong Kiều dạ bạc*” của Trương Kế. Thế nhưng con thuyền của Bác chõ đầy ánh trăng còn con thuyền của người lữ khách lại chõ tiếng chuông chùa Hàn Sơn.

- Bài thơ của Bác không man mác nỗi buồn như thơ bài thơ của Trương Kế mà ánh lên niềm hy vọng, sự khát khao chiến thắng.

→ Với giọng thơ vừa cổ điển vừa hiện đại, khỏe khoắn, trẻ trung, hai câu thơ thể hiện thành công tình yêu thiên nhiên, tình yêu đất nước sâu sắc cùng phong thái ung dung, lạc quan của Bác - một nhà thơ có tâm hồn nghệ sĩ hòa hợp thống nhất với cốt cách của người chiến sĩ, vị lãnh tụ.

III. Kết bài:

Bằng ngòi bút trữ tình và những rung động tinh tế, “*Rằm tháng giêng*” vừa đọng lại trong lòng người đọc một bức tranh đêm trăng mát dịu của mùa xuân nơi Việt Bắc vừa xúc động, trân trọng tâm lòng mà Bác đã dành cho non sông đất nước.

c. Biểu điểm:

+ 4.5 - 5 điểm: Đảm bảo yêu cầu về kỹ năng, nội dung. HS biết cách trình bày cảm nghĩ lời cuốn, khơi gợi được cảm xúc cho người đọc, có sáng tạo; cảm nhận đúng và sâu sắc về nội dung và nghệ thuật tiêu biểu; tình cảm rõ ràng, trong sáng; có sự đối chiếu và minh họa, liên hệ cuộc sống, bản thân,... Bài làm sạch sẽ, chỉ mắc 1-2 lỗi chính tả, diễn đạt.

+ 3 - 4 điểm: Đảm bảo khá yêu cầu về kỹ năng, nội dung. Bài làm sạch sẽ, chỉ mắc 3-4 lỗi chính tả, diễn đạt.

+ 2.5 điểm: Đảm bảo ½ yêu cầu. Tỏ ra nắm phương pháp. Còn sai chính tả, ngữ pháp, diễn đạt.

+ 1-2: Ý lan man, lủng củng, không nắm phương pháp.

+ Lạc đề : 1 điểm

+ Viết hoàn chỉnh phần mở bài: 0,5 điểm.

--- Hết ---